

Milyen fa nő a Hortobágyon?

Milyen fa? Ha körül nézel ezen a szép zöld kereksegen, azt mondd: hát semmilyen. Mint a Balaton vizén se nő fa.

Igaz, észreveszed arra messze azt a két szárnyékot, arra Malomháza felé, meg ott ni a „tatárülések” felé. Ezek ritkás, halovány kis akácok, a delelő jószágnak adnak árnyéket. Egész nyáron kettészeli valami futó fehér víz a távol fák derekát. A délibáb révén. De mind a két kis ültetést egészen a délibáb tünevényének nézheted...

S ez a két szárnyék mintha csak azért volna ott, hogy annál üresebbnek, annál tisztábbnak lássék körülöttük a Hortobágy.

No, mégsem ilyen sima az eset.

Találni fát a hortobágyi pusztán, messzilátó se kell hozzá. Ott a Máta lakóházai körül szilfa, nyárfa szolgál, s orgona, jázmin, tamariszkus is illatozik a mátai kis kertekben.

Az állomás mellett is áll egy szép sor nyárfa. Odább, a kis híd mellé pedig egy szakasz jegenye van kirendelve. A csárda körül is álldogál egy néhány akác, meg a csendőrlaktanya kerítése mögött is akácfák raboskodnak.

Ide figyelsz, kedves olvasó?

Igen. A Hortobágy folyó mentén egy

darabon szintén jelen van a fa, mégpedig a húséges fűz.

S a kisebbik Hortobágyon, arra Debreczen felé, arra is láthatsz eleget magános akácot ögyelegni.

De a nagyhortobágyi pusztá, az, mondom, olyan fátalan, mint a tenyerem.

Mert, mert a szik nem állja a fát.

Próbáltak már itt egypárszor fásítani, mindenféle fajtaival; nem akar a szik szót fogadni. (Az idén is fásítanak, az épülő országot mentén.)

Egy gyenge kis fa mégis megragadt a Nagyhortobágyon: az ecetfa. Némelyik pásztortanya mellett megtalálod. De hát az ecetfa nem számos, ahogy itt mondják. (Vagyis nem számít.) A fája nem jó semmire, s árnyéket se tud adni szegényke. Tartják, nem kell neki enni adni.

Én nem is tudom, minek erőltetnék a fát erre a csuda darab legelőre. Ha erdő volna, s nem akarna fa lenni benne! De hiszen ez végtelen mező, óceánnak és égnek rokonja, a délibáb habjaival, a számartövis égő csillagaival, így tökéletes, így boldogságos ez az egyetlenegy Hortobágy.

A természetnek, lám biztosabb az esztétikája, mint az embereké.

Várjunk, most felelek aztán a kérdés-

re, hogy hát milyen fa nő a Hortobágyon.

Felelek a pásztorok feleletével.

Azok szokták mondani, hogy a Hortobágyon csak a dörzsölődzőfa nő meg. Hát ez miféle fa?

Ha befelé kalandozol a messzi gyepekbe, egyszer csak elébed áll a dörzsölődzőfa. Valami két méter magas, vastag rúd, sima, ki van fényesedve szépen. A ló meg az ökör ehhez a rúdhoz dörzsölődzik, viszket a légytől a bőre, meg a tövis is macerálja.

Néztem már, hogy tíz percig is oda dörzsölgeti magát az állat a rúdhoz, borzasztó nagy passzívóval. Azután meg nekitámaszkodik, kipihen magát.

Ilyen dörzsölődzőfát minden öt kilométeres körzetben állítottak a jószágoknak a Hortobágyon.

Ó, mintha miránk is ránk férne efféle pajtásos fa nehéz utunkon, dühös loholásunk közt, amelyen viszkető bosszúságot, csípő bántalmat ledörzsölhetnénk magunkról, amelynek neki-nekidülnénk erőtlenségünkben, megölelnénk omlatagságunkban, szédületeinkben.

(Szép Ernő: *A Hortobágy* – Singer és Wolfner, Bp. 1930)

A Hortobágy-pusztán csak a köcsögfa él meg.

A minisztériumból egy előkelő bizottság jár-kelel a Hortobágy-pusztán. Az erdőszítés nagy feladatát akarja megvalósítani. E pesti küldöttség a debreceni és

hortobágyi szakemberek bevonásával vizsgálja a Hortobágy talaját és tenyészetét.

Rájönnek, hogy a Hortobágy befásítására sem az akácfa nem alkalmas, sem a tölgyfa. A fűzfa még a Halastó tavai partján sem marad meg.

Nagy töprengésükben egy öreg pásztoremberrel találkoznak:

– Mondja csak, öreg, milyen fa áll a pusztán legjobban meg? – kérdi a miniszteri tanácsos a szittyá magyart.

– Hát, uram, én már régi ember vagyok. Itt nőtem fel a pusztán. De azt tartom, hogy itt legjobban megáll a „köcsögfa”, oszt’ legjobban beválik haszonra a „dörögölődzőfa”.

Csak e legyen minél több, akkor jó világ lesz a Hortobágy mellett – felelte az öreg számadó irigylendő nyugalommal.

Ecsedi István 1927: Hortobágyi életképek, Debrecen

Dr. Varga László
okleveles erdőmérnök és ügyvéd
vezetésével működő

DR. VARGA LÁSZÓ
ÜGYVÉDI IRODA

Értesíti tisztelt ügyfeleit, hogy az
iroda címe megváltozott:

Iroda:

1201 Budapest, Ady Endre utca 200.

Aliroda:

1204 Bp., Baross u. 34/a III. em. 33.
Levelezési cím: 1725 Budapest, Pf. 75.
Tel.: 06-30-858-93-78

E-mail: dr.vargalaszlo@t-online.hu

Irodánk főbb szakterületei:

- ingatlanjog
- cégügyek
- mezőgazdasági, erdészeti igazgatás
- munkajog
- számvitel, adózás